

Zeugenhouder, en tijd over? Dat bestaat niet!

Bereken uw arbeidsproductiviteit

Jarno van den Berg, Elsa van den Heuvel
en Johan Zonderland

Het zal niet lang meer duren voordat zeugenhouders mogelijk meer tijd overhouden. Het Praktijk-onderzoek is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om de arbeidsproductiviteit op vermeerderingsbedrijven te verhogen, zodat zeugenhouders meer zeugen kunnen gaan houden. Uiteraard is het ook mogelijk deze bespaarde tijd aan andere zaken te besteden.

Wat is het probleem?

Het is bekend dat de ene zeugenhouder van 's morgens tot en met 's avonds werk heeft met 200 zeugen, terwijl de ander met een vergelijkbaar bedrijf en aantal zeugen nog tijd over heeft voor hobby of bestuurswerk. De reden hiervan is niet altijd exact bekend. Omdat de gemiddelde kostprijs per big nog steeds voor circa 20 % bestaat uit arbeidskosten, is het interessant om deze te verlagen door de arbeid efficiënter in te zetten. Dit onderzoek gaat echter niet op zoek naar de al bekende veroorzakers van verschillen in arbeidsproductiviteit, zoals mechanisatie en automatisering. We gaan vooral op zoek naar verschillen in aspecten als bedrijfsmanagement, personeelsbeleid of manier van werken op zeugenbedrijven.

Arbeidsproductiviteit meten

De arbeidsproductiviteit wordt uitgedrukt in het aantal grootgebrachte biggen per uur arbeid. Dit wordt berekend met de twee kengetallen 'grootgebrachte biggen per zeug per jaar' en 'gemiddeld aantal aanwezige zeugen' met daarnaast het aantal uren dat besteed wordt aan de vermeerderingstak. De berekening ziet eruit als afgebeeld in formule 1.

Voorbeeld

In het kader ziet u een voorbeeldberekening. Een fictief bedrijf met 330 zeugen brengt 23,56 biggen per zeug per jaar groot. Het totaal aan arbeidsuren dat per week aan de vermeerderingstak besteed wordt is 60 uur. Na berekening volgens bovenstaande formule, komt het bedrijf uit op een arbeidsproductiviteit van 2,49 biggen per arbeidsuur. Op internet, www.pv.wur.nl/producten/software, is de 'ArbeidsproductiviteitsWijzer' te vinden. Hiermee kunt u de arbeidsproductiviteit op uw bedrijf berekenen en vergelijken met het gemiddelde van de andere deelnemers.

Voorbeeld

Grootgebrachte biggen/zeug/jaar		23.56
Gem. aantal aanwezige zeugen		330
Uren ondernemer per week	50	
Uren partner per week	2	
Uren kinderen per week	4	
Uren overige personen per week	4	
Uren totaal per week		60

Berekening: $\frac{23.56 \times 330}{60 \times 52} = \text{Arbeidsproductiviteit } 2.49$

Eerste resultaten

Het eerste deel van het onderzoek is inmiddels verricht. Dit deel omvat een enquête onder meer dan 500 zeugenhouders. Het doel hiervan is inventariseren welke verschillen er in arbeidsproductiviteit voorkomen. Gevraagd is naar onder andere bedrijfsomvang en bedrijfsinrichting, technische kengetallen en hoeveel uur er per week door wie gewerkt wordt. De resultaten hiervan zullen in een volgend PraktijkKompas vermeld worden.

Voor het tweede deel van het onderzoek gaan we in de tweede helft van dit jaar een groot aantal bedrijven bezoeken. Hiermee willen we de oorzaken achterhalen van de geconstateerde verschillen in arbeidsefficiëntie op deze bedrijven. Na de analyse hiervan zullen we halverwege 2005 handreikingen ter verbetering van de arbeidsproductiviteit op vermeerderingsbedrijven publiceren.

Op internet,
www.pv.wur.nl/producten/software,
is de
'ArbeidsproductiviteitsWijzer'
te vinden.

Hiermee kunt u de arbeidsproductiviteit
op uw bedrijf berekenen en
vergelijken met het gemiddelde
van de andere deelnemers.

Formule 1:

Arbeidsproductiviteit = $\frac{\text{aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar} \times \text{aantal gemiddeld aanwezige zeugen}}{\text{totale arbeidsinzet in uur per week} \times 52 \text{ weken}}$